

Dato
15.02.2022

Deres ref.

Vår ref. / Arkivkode
2022/355-3 / P01

Saksbehandler
Dag Robert Bjørshol

Sak PS 79/21 Utvidelse av Hitra kysthavn

Vi viser til Deres brev av 16.01.22.

Kommuneadministrasjonen oversender ikke brevet til kontrollutvalget. Det er imidlertid åpent for enhver borger eller bedrift å kontakte kontrollutvalget direkte.

I vårt brev av 25.10.21 til Dem gjennomgikk vi saken og pekte på to hjemmelsgrunnlag for at det ikke er utlyst en offentlig anskaffelse etter forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) del 2. Grunnlagene er FOA § 5-2 (1) bokstav b) og FOA § 5-2 (1) bokstav c). Kommunen bemerker at det ikke er kunngjøringsplikt for anskaffelser som omfattes av unntakene i FOA § 5-2.

FOA § 5-2 (1) bokstav b)

Det hastet å få gjennomført sprengningsarbeidet for å unngå å måtte sprengre etter at Bachke & Co AS hadde bygd sitt bygg, noe som ville medført betydelig fare for Bachkes anlegg og dessuten gitt betydelig høyere priser (antydte 200 % dyrere). Hitra kommune fikk derfor tilbud fra entreprenøren om å tiltre Backes pristilbud. Backe hadde allerede gjennomført en tilbudsinnhenting fra flere aktører og fikk en pris som for kommunen var usedvanlig fordelaktig.

Hitra kommune har de siste 10 årene fått gjennomført flere store sprengningsarbeider, herunder:

- Jøsnøya byggetrinn 1, adkomstvei 74 000 m³ (2013)
- Hitra kysthavn, 74 000m³ (2013)
- Industritomt Jøsnøya, 393 000 m³ (2013)

Hitra kommune har i tillegg innhentet ferske erfaringstall fra et stort prosjekt i Frøya kommune:

Både KPI og indeks for grunnarbeid i perioden 2013-2021 økt 24-25%. Eksempelvis har «Produksjonsindeks for bygg og anlegg, delindeks anlegg» økt fra 84,7 (K32013) til 106,6 (K32021) altså 25,9 %. Hensyntatt dette er prisene på de tre prosjektene som er sammenliknbare i størrelse – Jøsnøya byggetrinn 1, Hitra Kysthavn og Uttian – om lag 45-60 % dyrere enn den pris kommunen fikk gjennom Bachke i 2021. Prisen for utvidelse av Hitra Kysthavn (2021) er omtrent tilsvarende indeksregulert pris for det betydelig større prosjektet på 393 000m³ på Jøsnøya i 2013. I sistnevnte prosjekt skulle stordriftsfordelene med 6,5 x massen sammenlignet med det aktuelle arbeidet tilsi svært mye lavere pris. Kommunen er forhindret fra å gi innsyn i de nøyaktige priser fordi dette utgjør de enkelte leverandørers forretningshemmeligheter, se forvaltningsloven § 13.

Hitra kommune har – som vist – usedvanlig god oversikt over det aktuelle markedet for sprengningsarbeider, og særlig relatert til slike arbeider på Jøsnøya. Dette er et resultat av de svært omfattende arbeider som har funnet sted på Hitra Kysthavn/ Hitra Industripark over mange år, som vi antar at dere er kjent med. Kommunens erfaringer gir kommunen et svært godt grunnlag å fastslå hva som er et «usedvanlig fordelaktig tilbud».

Den aktuelle tilbudsprisen er følgelig usedvanlig fordelaktig i FOA § 5-2 bokstav b)'s forstand. Kommunen kunne dermed lovlig inngå kontrakt uten å utlyse anbudskonkurranse i samsvar med FOA del II.

For kommunen var det også viktig å unngå å utsette Bachke for risikoen ved etterfølgende sprenging på nabotomten etter at de hadde etablert sitt nybygg. Sammen med den økonomiske besparelsen var dette avgjørende for at kommunen valgte å benytte det usedvanlig fordelaktige økonomiske tilbudet. Kommunen ønsker å være næringsvennlig og legge til rette for ønsket etablering på Jøsnøya/ i Hitra kommune på best mulig måte.

FOA § 5-2 (1) bokstav c)

I tillegg til at vilkårene for ikke å benytte FOA del II i FOA § 5-2 bokstav b) er oppfylt, mener kommunen at også vilkårene i FOA § 5-2 bokstav c) er oppfylt, som redegjort for i vårt brev av 25.10.21. Vi ser ikke grunn til å utdype dette nærmere nå.

Senere konkurranser

Selv om kommunen med bakgrunn i sikkerhet, økonomi og næringsvennlighet i akkurat dette særtilfellet fant det formålstjenlig å benytte unntaket i FOA § 5-2, vil kommunen fremover fortsette sin praksis med å utlyse anbud for alle innkjøp som omfattes av FOA. Dette såfremt Hitra kommune ikke kommer i andre situasjoner der det betraktes å være tvingende nødvendig og lovlig å benytte unntaksbestemmelsene.

AHS Maskin as
Bureisingsveien 37
7250 Melandsjø

Melandsjø 16.01.2022

Hitra kommune
7240 Hitra
postmottak@hitra.kommune.no

Ang Sak PS 79/21 Utvidelse av Hitra Kysthavn – disponering av midler fra salg av tilleggsareal fra Bachke og Co - ref. 2021/25-227

Visert til svarbrev fra Hitra kommune av 25.10.21. – og ber om at denne saken sendes Kontrollutvalget i Hitra kommune med følgende kommentarer:

Dersom det er sånn at kommunen skal bygge ut noe for 4,2 mill og det er kommunen som skal betale, skal alle anskaffelser over 1,3 mill eks. mva kunngjøres. – ihht. Lov om offentlige anskaffelser.

I denne aktuelle saken påberoper Hitra kommune seg bruk av unntakshjemmelen i lovens Del II, 5-2 første ledd bokstav c.

For å falle under denne bestemmelsen må det:

- Ha oppstått uforutsette omstendigheter
- Ikke være mulig å utsette anskaffelsen i den tiden det tar for å gjennomføre en konkurranse
- Det må være årsakssammenheng mellom de uforutsette omstendighetene og det at det ikke er tid til å gjennomføre konkurransen

Vilkåret uforutsette omstendigheter viser til force majeure -lignende forhold som jordskjelv, oversvømmelser, brann og lignende. Bestemmelsen dekker også andre tilfeller som oppdragsgiveren objektivt sett ikke kunne forutse, f.eks. at eksisterende leverandør går konkurs eller at oppdragsgiveren må heve kontrakten pga. et vesentlig kontraktsbrudd. Dårlig planlegging kan ikke begrunne bestemmelsen. Dette beror på en konkret vurdering.

Det er videre et vilkår at anskaffelsen ikke kan utsettes i den perioden det tar å gjennomføre anskaffelsen. Det må eksempelvis vurderes om liv eller helse står på spill eller om det er en eiendom eller andre verdier som kan bli ødelagt dersom anskaffelsen utsettes. Det vil ha betydning i denne vurderingen at man i del II ikke har minimumsfrister slik at en konkurranse etter del II (som i denne saken) vil kunne gjennomføres forholdsvis raskt.

Til slutt er det et vilkår om årsakssammenheng mellom de uforutsette omstendighetene og det forhold at det ikke er tid til å gjennomføre konkurransen. Dette innebærer at unntaket ikke kommer til anvendelse dersom det er andre grunner til at det er nødvendig med en hasteanskaffelse.

Kommunen viser til pandemien som en begrunnelse for unntak. Det er relevant i situasjoner hvor det står om liv og helse, f. eks kjøp av utstyr til sykehus etc – som vernefrakker, munnbind etc. Dersom unntaket skal benyttes, må det begrunnes og ikke bare vise til pandemien. Det er begrunnelsen som er relevant og om den faller inn under de tre kulepunktene, som alle må være oppfylt.

1. Ber om at saken oversendes Kontrollutvalget i Hitra kommune.
2. Ber å få kommunens fullstendige begrunnelse for bruk av unntakshjemmelen i lovens Del II, 5-2 første ledd bokstav c.
3. Ber om at det gjøres rede for hvordan bruk av unntakshjemmelen i lovens Del II, 5-2 første ledd bokstav c – for denne aktuelle saken – oppfyller vilkårene i **ALLE** tre kulepunktene.

Vennlig hilsen
AHS Maskin as

Asgeir Sandstad

Ahs Maskin As
Bureisingsveien 37
7250 MELANDSJØ

Dato
25.10.2021

Deres ref.

Vår ref. / Arkivkode
2021/25-227 / 040

Saksbehandler
Dag Robert Bjørshol

Angående sak PS 79/21 Utvidelse av Hitra Kysthavn - disponering av midler fra salg av tilleggsareal til Bachke & Co

Viser til innkommet udatert skriv vedrørende utvidelse av Hitra kysthavn og disponering av midler fra salg av tilleggsareal til Bachke & Co.

Spørsmålet i kommunestyremøte fra ordfører til kommunedirektøren var vel heller om regelverket rundt offentlige anskaffelser var fulgt, og ikke hvorvidt Hitra kommune i egen regi har lyst ut anbud i sakens anledning. Kommunedirektøren bekreftet i så måte i møtet at regelverket rundt offentlige anskaffelser var fulgt.

Faktum i denne saken var at salg av parsellen ble behandlet omtrent samtidig som byggetillatelse på Bachke's utvidelse forelå. Bachke & Co hadde allerede inngått datofestede kontrakter på utbygging innenfor sin tomt deri også for grunnarbeid. Tomten ble solgt med vilkår på ordinære betingelser innenfor Industriområdet Jøsnøya, dvs. ferdig grovplanert på kote 2,7. Som vedlegget viser nødvendiggjør det bygge anmeldte tiltaket uttak av fjellmasser i kommunal regi, for i det hele tatt å kunne bygges.

Hitra kommune har mottatt fra Bachke & Co en henvendelse som synliggjør konsekvensene for bedriften dersom ikke tomtarbeidene ble ferdigstilt til rett tid. Blant annet skrev Bachke & Co følgende til Hitra kommune.

I forbindelse med utbyggingsplanene var det vesentlig for oss at dette ble utført så snart som mulig. Det samme gjaldt våre inngåelser av entrepriseavtaler, hvor utsettelse til over sommerferien ville ført til at vi fikk prisøkninger på grunn av pandemien og forsinket levering. Prisene var i juni på et meget høyt nivå, og med forsinkelser og ytterligere prisøkninger kunne det sette hele utbyggingen i fare

Dette var omstendigheter som kommunen ikke kunne forutse og dermed kommer unntaksbestemmelsene i Forskrift om offentlige anskaffelser i § 5-2, pkt. c til anvendelse.

Hitra kommune var videre opptatt av å fjerne det nærmeste fjellpartiet på havna i vestlig retning før bygget ble reist, slik at ikke uheldige hendelser skulle oppstå ved senere utsprengning av fjell rett ved siden av det nyoppførte bygget, se vedlagt situasjonskart. Et element i den betraktningen har vært at prisen ved senere større utsprengning nært eksisterende bygningsmasse vil være av en helt annen økonomisk karakter enn utsprengning før bygg blir reist. Slik sett forelå det en betydelig økonomisk besparelse for Hitra kommune ved å gjennomføre uttaket før bygget ble reist. Dermed kommer også forskriftens § 5-2, pkt. b til anvendelse.

Bachke & Co hadde allerede vært ut på markedet og innhentet konkurrerende priser fra firmaer på grunnarbeid ved utvidelsen. Hitra kommune valgte derfor å tiltre det foretrukne anbudet siden dette allerede hadde vært ute på markedet med konkurrerende priser.

Tiden mellom kjøp av tomt samt Bachke's inngåtte datofestede kontrakter med entreprenører var av en slik karakter at det ikke ble rom for en fullverdig utlysning av anbud i kommunal regi. Tidsperspektivet samt konsekvensene av utsatt uttak fremgår av sitatet fra Bachke & Co.

Med basis i den uforutsette situasjonen som oppsto, ønske om utvidet kapasitet for kjøøl/ frys på havna, økonomiske besparelser for kommunen samt det faktum at Bachke & Co allerede hadde konkurranseutsatt uttaket valgte Hitra kommune å benytte seg av unntaksbestemmelsene i Forskrift om offentlige anskaffelser jfr. § 5-2, i dette tilfellet.

Dette til orientering

Dag Robert Bjørshol
Næring/ brannsjef
Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Situasjonskart

Ahs Maskin As...

Ahs Maskin As
Bureisingsveien 37
7250 Melandsjø

Hitra kommune
V/ komunedirektør Ingjerd Astad
Rådhusveien 1
7240 HITRA

**Angående sak PS 79/21 Utvidelse av Hitra Kysthavn – disponering av midler
fra salg av tilleggsareal til Bachke & Co**

Vi så saken debattert i kommunestyremøte 23 september, og lot oss merke at det var en jobb med utvidelse av kysthavnen som hadde vert ute på konkurranse. Våre systemer for anbud søk har dessverre ikke fanget opp dette. Vi ønsker derfor opplyst hvordan denne jobben var utlyst slik at vi kan oppdatere våre søkerutiner. Vi vil ikke miste muligheten til og gi tilbud på kommende konkurranser.

Ber også om kopi av anbudsprotokoll for konkurransen om jobben vedrørende sak PS 79/21

Med vennlig hilsen
Asgeir Sandstad
AHS MASKIN AS